

שיעור 567 - Summer Related Issues

- I. הפריצות ברחובות - עיין במסכת נדה (י"ג:) דהמביא עצמו לידי הרהור אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה ואיסור הסתכלות בעריות הוא אחד מכ"ד דברים המעכבים את התשובה (ברי"ף סוף יומא) ולהרבה פוסקים ההסתכלות הוא איסור תורה ועיין בטור (ה"ח ב) שמפרש דברי חז"ל "דהוי קל כנשר" לומר שתעצים עיניך מראות ברע ועיין בב"ח ובמהרש"ל שתפריש עצמך מן המקומות שתבוא בהם לידי ראיית דבר רע ומי דאית ליה דרכא אחרינא והולך דרך מקום פריצות מיקרי רשע (ז"ז ג"ז:) ולא מהני שיעצים עיניו (רשב"ם) והמקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה (קובץ הלכות הקיץ ג"ז) ועיין בשו"ת רבבות אפרים (ה - תקנ"ה) דמי שאין לו מספיק ממון לשכור מונית לנסיעה במקום לנסוע באוטובוס המלאה פריצות שמותר לו לשכור מונית על חשבון מעות מעשר**
- II. האשה רוצה לילך לההרים על הקיץ ובעלה אינו רוצה ליסע עיין באה"ע (ט - י"ג) דאם היא יצאה פטור מלפרנסה**
- III. לכתחלה אין לדור במקום שאין בסביבו מוראה הוראה - עיין בכרכי יוסף (י"ד רמ"ה - ז) וברמב"ם (תשובה ד - ז)**
- IV. כמה נשים אינן תובעין מבעליהן לילך עמהן לבקר קרובים כדי שלא לבטלם מלימוד התורה משום שיש להן חלק בלימודם ואיברא אם הן מבטלין בעליהן מלימודם היא ח"ו נענשת על כך (שנת ל"ג:)**
- V. תורת הסווימינג פאל**
- (א) הפאל אין דינו כמרחץ שאין רוחצין בחמים ומותר ללמוד ולברך ברכות שם אם אין שם ערוה מגולה ונשים הרוחצות יש אוסרים לאשה אחרת לברכת שם שהרי טפח מגולה באשה ערוה (רמ"א ע"ה - ה) ויש מקילין וכן עיקר (מ"ב ע"ה - סק"ח)**
- (ב) נוטל הטלית קטן מעליו זמן רב אם צריך לברך - עיין בשו"ע (ח - י"ד) דאם פשט טליתו אפילו היה דעתו לחזור ולהתעטף בו מיד צריך לברך והרמ"א כתב שאין מברכים אם נשאר עליו טלית קטן והמחלוקת תלוי אם ההפשטה הוי הפסק (מ"ב סקל"ו) ולכן כתב הבה"ל (ד"ה וי"ה) דהיוצא מבית המרחץ צריך ברכה שנית דאיכא הפסק גדול ויש מי שאומר עד ג' שעות נקרא מיד וכ"כ השו"ת חלקת יעקב (ה - ק"ה) ועיין בשו"ת ציץ אליעזר (י"ג - ד) שכתב בשם התורת חיים דאפילו אם מפסיקים טובא בין הפשיטה ולבישה אין מברכים כיון שדעתו לחזור וללובשם וכ"ש אם מוכרח לחזור וללובשם ועיין בשו"ת באר משה (ו - ה) ולמעשה הואיל ואנו קי"ל ספק ברכות להקל אין צריך לברך**
- (ג) אם מותר לאשה להביא את בנה בן ג' שנים לסווימינג פאל לרחוץ בין הנשים הגרש"ז אויערבך פסק דיש להקפיד מג' שנים ואילך אולם בילדה עם האבא אפשר להקל יותר מפני שהיא לא רואה שום ערוה שם כי הגברים מכסים ערוותם ופשוט שעל הילדה יש להקפיד על לבוש צנוע עפ"י הלכות צניעות (ספר הליכות בת ישראל פרק ז - הערה ל"ט) והביא עוד מספר אמרי יושר שהחזו"א אמר בנידן דידן שאם יכולים לזכור הבן לכשיגדלו יש למנוע (מעשה של רב משה גרוסמאן) ועיין בתשובות והנהגות (ה - קל"ז) דלענין טפח מגולה דדעת המ"ב לאסור מבת ג' (ה"ח ע"ה צנה"ל ד"ה טפח מגולה) והחזו"א (סימן ט"ז - סק"ח) חולק שאין שיעור בשנים אלא כפי גודלם אבל היינו בגלוי טפח לבד לענין אמירת ד"ת כנגדה אבל לראות ילדה כמעט ערומה לכ"ע הזמן קודם אפילו להחזו"א ועיין בשו"ת שלמת חיים שהגאון רבי יוסף חיים זוננפלד מורה ג"כ שהשיעור מבת ג' והלאה**
- VI. נתקלקל החשמל וחזר ונתקן ע"י נכרים אם יש ליהנות מהאור והבישול ואכא**
- VII. אם מותר לפתוח השירים (umbrella) המאהיל על השלחן שתקוע בארץ**
- (א) עיין בחזו"א (ג"ז - סק"ו ד"ה "דברי הגו"ז") דיש להתיר דזה ממש דין כסא טרסקל (ט"ו - ה) ואין מקום לחלק כאן בין נעשה לאהל ללא נעשה לאהל**
- (ב) עיין בשו"ת אג"מ (ד - ק"ה - ג) שכתב בדבר למתוח האהל הקבוע בעגלות תינוקות**

VIII. קטנים שהשתמשו בחפצים של אחרים ושיברום אין אביהם חייבים לשלם (דף י"ט)

IX. אם יש איסור נולד בעשיית קרח בשבת - לכאורה דבר זה תלוי בענין נתינת פשטיד"א כנגד האש והשומן שבה שנקרש חוזר ונימוח דהמחבר מתיר והרמ"א פסק להחמיר לכתחלה ובמקום צורך יש להקל (שי"ח - ט"ז) אמנם השערים מצויינים בהלכה (פ - הטרה י"ח) כתב דמה שפסק השו"ת דובב מישרים דמים הנעשה קרח יהיה נולד זהו במשתמשים בהקרח לקרר המאכלים והקרח בעצמו לא היו אוכלים אותו ולא היו רוצים שהקרח ימוח לכן חשיב נולד משא"כ בזמנינו שמשתמשים בקרח ליתנו בכוס מים להקרר המים וחוזרים ונימוח כ"כ השו"ת בצל החכמה וכן הובא הטעם הזה בשם בעל האג"מ בקונטרס אור השבת (ד - דף ק"ז) וכן שמע רב שמעון אידער מפי בעל אג"מ דאינו רואה מקום לאסור ובפרט לאורחים (דף 120) ועיין בשש"כ (י - הטרה י"ד) בשם הגרשו"א דלא אסור משום נולד אלא בנשתנה למעליותא משלג למים ולא להיפך

X. בגד ים אינו מוקצה אבל שאר כלים המיוחדים לשחיה כמו כפות ים (flippers) משקפת צלילה (goggles) הם כלים שמלאכתן לאיסור (שלמי יהודה דף ר"ג בשם רב אלישיב) וההסביר כי בגד ים פעמים לובשו שלא בשעת השחיה וע"ע באג"מ (ה - כ"ג) שכתב דדבר שמלאכתו לאיסור פירושו דבר שעושים בו איסור ולא דבר שלובשים בו בשעת שעושים איסור כמו שחיה בים

XI. אם מותר להלביש לקטנה פחות מגיל החינוך בגד של פריצות שיש איסור לגדול בהלבשתן משום ובחקותיהם

(א) עיין בשו"ת מנחת יצחק (ז - ק"ח) שאוסר להלביש לקטן אף פחות מבן ג' בגד אשה משום ספיה איסור בידים ועיין במעשה רוקח (ב - משנות הרמב"ם) ועיין בשו"ת בית יהודה (י"ד מ"ה) שאוסר להלביש שעטנו לתינוק בן יומו המוטל בעריסה שאסור לספות לו איסור

(ב) עיין בספר חינוך ישראל (דף רנ"ג) שכתב דאולי יש לחלק דאצל קטנה אין הבגד עשוי לשם פריצות ואין בכלל ובחקותיהם לא תלכו משא"כ להלביש תינוק בן יומו שעטנו או בגדי אשה וע"ע בספר מצות הנשים (דף 217) שכתב בשם הגר"מ פיינשטיין שטוב להקפיד מגיל שלש שנים בבגדי פריצות לקטנה

XII. המיעוט הולכים אחר הרוב - עיין בשו"ת מנחת יצחק (ב - כ"ד) דאחר שרוב הציבור התפללו כבר תפילת אתה קדשת וגם ויכלו אין זה נכון למיעוט הציבור לקבוע מנין להתפלל תפילת מנחה במקום אחר ומכ"ש באותו בית כנסת (רס"ג - י"ז) וע"ע באג"מ (ג - ל"ח) שכתב שאפשר שהמיעוט לא ימשך אחר הרוב בנידן דידן מידן משום דאין כוונתם לקדושת תוספות שבת אלא שאין רוצים לשנות זמן האכילה מהרגלם בימי החול וצ"ע דחינוך הילדים בעניני קידוש וסעודת שבת וזמירות שבת חשיב מצוה ואם ישנים אין כאן מצות חינוך והגרש"ז בריון אמר לי דאם הרב הוא בעל הבית של בית הכנסת הוא אין נגרר אחר הרוב

XIII. ברכות על הברק והרעם - עיין בשיעור 356 (א-I)

XIV. מזוזות בבנגאלו

(א) אם יש חיוב - עיין בשערים מצויינים בהלכה (ב - ט"א הטרה י"ג) שהביא השו"ת תרשיש שהם דאותם הנוסעים בימי הקיץ להכפרים לשאוף אויר פטורים ממזוזה והביא ראייה מהברכי יוסף דכשבורחים מדבר ושוכרים בתי נכרים אז אחר שלושים יום יניח מזוזה ולא יברך וכ"כ השדי חמד דלא יברך ולפי דברי האכנ"ז (ש"פ) אינם חייבים במזוזה וכן שמעתי דהאג"מ סבר דבעל הבנגאלו קלוני מחויב ולא השוכר וה"ה בערובי חצרות עושין בלא ברכה דכשאיין לו רשות לשנות רהיטי החדר ממקום למקום בכה"ג אין שם שוכר עליו אלא אורח וה"נ לענין מזוזה ועיין בשו"ת באר משה (ז - פ"ז - פ"ט) ולכאורה יותר טוב להסיר המזוזות בסוף הקיץ משום שיש חשש של בזיון משום שאין אדם דר שם בחורף

(ב) הפארטש (porch) שיש בו שתי מזוזות ומשקוף צריך מזוזה אמנם אם המזוזות עשוי רק לאחזוקי תקרה פטורה ממזוזה (הלכות הקיץ קל"ח)